

N° 3.

1883.

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifuskehliņa angsta Reifara wehlešānu.

28. gada-

gabjums.

Makfa ar peefuhtifchānu par pafti:
Ar Peelifumu: par gadu 2 r. 35 l.
beļ Peelifuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelifumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
beļ Peelifuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Makfa beļ peefuhtifchānās Rīgā:
Ar Peelifumu: par gadu 1 r. 75 l.
beļ Peelifuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelifumu: par 1/2 gadu — " 90 "
beļ Peelifuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel ištots feftdeēnāhm
no plfti. 10 fahlet.

Makfa par flubinafchānu:
par weenās flejas fmaltu rakftu (Pettit)-
rindu, jeb to weetu, to tahda rinda ceenam,
makfa 8 tap.

Rebalzija un efpēvizija Rīgā,
Ernst Plates bilfchu- un grahmānu-dru-
latavā un burtu-leetuwe peē Peftera
bafnijas.

Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedeku.

Robdīrojs. Jannafahs fīnās. Telegrafa fīnās. Gelfchēmēs fīnās: Wīdsemēs semneeku bankas wīrswalde. Latw. draugu beēdriba. Rahmule. Burtneeku seel-
tungs. Le epojas ofta. Peterburga. Makfāra. — **Uhrēmēs fīnās:** Polīstīkās pahēstāts. Iwaifona „Zimbrias“ nogrimfchāna. — Latweefchu lūgneēzība. — **Peelīkumā:**
Salas wa lonceļi jeb brahlu mīhlefībā. Lēhwa mahte un dehla meita. Graudi un seēbi.

Jannafahs fīnās.

Beļfu pasta fantori eēzēti par pašmeiftara
palihgu — wezakais sortetajās Kahrlis Mai-
fīts, un par wezakā sortetaju — jannafais
sortetajās Frijis Pīroms. Par jannakā sor-
tetaju peenemts Jahnīs Kurme. (B. B.)

Jelgowa. Schejeenes polīzijai ir īfdeweēs
beidsamajā laikā fakert un apzeētinat wairaf
fagtu un laundaru. To starpā atrodahs lee-
lālā dala fīrgu-fagtu, kas, tā jaw fīnots, ī-
dārija pa rudens laiku sawus nedarbus pah-
drofchā wīhē, un proti: Jāhēps M., 23
g. wezs, peēderīgs peē Schagares, Janīs
L., 28 gadus wezs, peēderīgs peē Berkenes,
Kahrlis D., 24 gadus wezs, peēderīgs peē
Leel-Muzes, Janīs R., 42 g. wezs, peēderīgs
peē Osolu-mūfchās, Jwanīs B., fankts M.,
21 g. wezs, peēderīgs peē Wīlkomīras, Jēh-
kabs S., 22 g. wezs, peēderīgs peē Swen-
zīanas, Jahnīs B., 35 g. wezs, peēderīgs
peē Gleījas, Wafītīs P., 58 g. wezs, peēde-
rīgs peē Rīgas, Jahnīs R., 28 g. wezs,
peēderīgs peē Grufcheem, īfbehdfīs īf are-
stantu-kompanijas Nowgorodā, Kahrlis E.,
27 g. wezs, peēderīgs peē Udjes, Ernāfts
P., 30 g. wezs, atwafīnāts faldāts, un Jn-
drīkīs S., 28 g. wezs. — Lai gan fagti
pahrdewa par lehtu makfu laupitahs leetas
Leifchu pilfēhtās, tātchū tee ir dfinufchi labu
peftu, jo tas redsams no tam, ka minētee
„tehwinī“ bij labi apgehribufcheēs un ari
eēgahdajufcheēs kreetnūs eērotfchūs. Dašchi
no fainneēkeem, zekā starp Jelgawu un Lei-
fcheem, ir palihdfejuſchi wezīnat fahdfības,
apflehpdami laupitahs leetas, gan ari ufne-
dami fagtus. — Ari kahdu laundari īf
Maftawas, pehz kura jaw wīfu wafaru pa
Kreewīju melleja, apzeētināja ſchīnīs deenās.
„Gubrais wīhrs“ gan bij pahrwehfrīs fawu
feju zaur fīnamu ſmehri, bet tātchū laime-
jāhs atrāft wīna blehdību, un to apzeētinātu
aīfufhtīt uf Maftawu. — Jaungada deenā
peēpeſchi nomīra peē Annās wahrteem Kal-
nīna wīhnufi kahds wīhrs, Kahrlīs Tehrauds,
un ne tahk no mafajeem ſwareem, uf tīrgus-
plātfcha, atrada uf galda, autōs eēihtu, ne-
dfīhwu behrnu, ſeeweefchu kahrtas. Pehz

daftera īfmelleſchānās īfrahdāhs, ka Teh-
rauds ir mirīs zaur plauſchu-karſoni, un
behrns, kas dſīhwēs peēdfīmīs, tīzīs noflah-
pētīs, jo rīhkle bij aīfbahſta ar wātī. Pehz
behrna mahtēs teel nopeetnī mellefts.

(L. A.)

„Waldības Wehſtnefīs“ ſawā 7. numurā
īfſludīna 31. dezebri Wīſangſtākī apſtīpri-
natu minīſtru komītejas ſpreēdumu, zaur kuru
aīfrahdot uf paſtahwofcheem līkumeem, wīſeem
wālfīs amāta wīhreem teel peēfodīnāts, ne-
rakſtīt awīſēs par leetahm, kuras tee tā
amāta wīhri dabujufchi fīnat, bet turet tahs
zeetī par amāta noflehpumu. Kas darītu
tam pretī, tīks fankts peē atbīdībās. Mī-
nētāīs ſpreēdums ofot īfrahdījeēs par waja-
dfīgu tadēht, ka daſchi augſtākāhs waldības
nodomī waj ſokī tīkufchi awīſēs īſpaufstī ne-
lāikā, zaur to ofot zehluſcheēs daſchādī nēla-
bumī un laufchu domās daſchlahrt tīkufchās
nepareīfī fagroſītās.

Krona īmmobīlīju nodofchānu tabeļa nupat
īfſludīnāta „Wald. Wehſtnefīs“ īf tahs re-
dſams, ka 1883. gadā Wīdſemeī jamakfa
57,485, Kurfemeī 20,330 un Jgaunījai
13,960 rbf.

Jakutſka. 24. oktobri polīzījmeīstars, tā
arweenu apmelleja zeetuma namu. Dīwī
areſtāntī wehlejahs wīnu weenu paſchu ru-
nat, uf to ari tīka eēlāīftī runajamā īſtabā.
Bet kad mī pahri wahrdu ar polīzījmeīſtāru
bij runajufchi, tad weens no wīneem fa-
gruhſtu ſtīllu tam ſweēda azīs un abī to
noſweēda gar ſemī un ſahla pehrt. Stīkīs
par laīmī nebīj eētīzīs azīs un klahtpēſteī-
guſcheēs ſaudīs nabaga upurī īſpeſtīja īf are-
ſtāntu rokahm.

Parīſe. Franzījas minīſtri bīja republī-
kās preſīdentam Grewī eēſneēguſchi luhgumu,
lai wīnūs atlāīſhot no amāta, bet Grewī
fcho luhgumu nepeēnehmīs.

— Bījuſcha Franzījas keīſareene Gīſche-
nīja, kas bīja uf Parīfī atbraukufe, tagad
atkal no Parīſēs aīſbraukufe. Parīſneēkī ſa-
wai bījuſchāī keīſareeneī nēlahdu eēwehro-
fchānu nepeēſchībra.

Londone. Kardīnāls Mak Kabe dabujīs
no pahweſta rakftu, kurā īſteīkīs, ka latolu

garīdſneēkeem Jrlāndē par to jagahdājot, lai
wīnu draudſēs lozekkī nepeēdalītōs peē Jhru
nemeerneēkeem.

— Wālfīs prahwā par Jhru nemeerneeku
wadoneem ſchahds ſpreēdums tīzīs noſpreēkts:
Dawītīs un Heālī ir notēſatī makſat katrīs
2000 mahzīnu ſterlīnu (1 mahzīna ſter-
līnu 10 rbf. mūſfu naudā) un ſkwīns 1000
mahzī. ſterlīnu drofchības naudas, ka dīmpī
nezeļſhot. Ja notēſateē mineto naudu ne-
ſpehī makſat, tad wīneem 6 mehneſchī ja-
ſehd zeetumā.

Roma. Kahds Jtalēetīs, wahrdā Wale-
rīanī, bīja Auſtrījas ſubtnīm brauzot kareetī
atmēneem mehtājīs un tamdeht no polīzījas
tīka zeetī ſanemts. Walerīanī teeſās īfme-
leſchāna notīkāhs ſchīnīs deenās. Wīnſch
īſteīza, ka wīnſch no behdu dſīhwēs peēſpeēkts
zīta nēka naw ſīnājīs darīt, ka almenī ſa-
kērt un pret mineto Auſtrījas ſubtnā kareetī
ſweeſt; polītikās eēmeſlu wīnam nēlahdu peē
tam nebījīs. Peē teeſās īfmeleſchānās Wa-
lerīanī īſturejahs meērīgī un prahīgī.

Telegrafa fīnās.

Peterburgā, 14. janwārī. Senafais, daudf
gadū bījuſchāīs otras nodafas pahrwaldneēkīs,
wālfīsſekretārs fīrſtīs Urufowīs ir 13. jan-
wārī nomīrīs.

Warschawā, 14. janwārī. Generalguber-
nators Albedīnſkī ir ſtīpri ſaſlīmīs, tomehrt
atweſefoſchāna zerama.

Berlīnē, 13. janwārī. Wahzījas trona-
mantneēkīs ſwīneja ſawas ſudraba kahſās.
Uf ſudraba kahſahm bīja Edbīnburgas her-
zogs un herzogeena, prinzīs un prinzeſe
Wīlhelm, un prinzīs un prinzeſe Albrecht un
wehl daudf zītu augſtu weefu.

Parīſē, 13. Spreēdums tīka ar 6 balſīm
pret 4 balſīm peenemts, ka tahdī ſenāku
Franzījas waldneeku famīlīju lozekkī, kas po-
lītīkās teeſības zaur ſawu īſtureſchānos ſau-
dejuſchī, īf Franzījas robeſchahm īſraidāmī.

Wīlnē, 13. janwārī. Kreewījas wālfīs-
ſekretārs v. Gīers bīja puſtīndu īlģī ſa-
runā peē Auſtrījas keīſara. Gīerſam par
godu tīka peē keīſara īſrīhkota maltīte.

Gefchjemes sinas.

Widjemes semneeku rentes bankas wirswalde iffludina „Widjemes gubernas awise,“ ka no 1. janwara 1883. g. wisas no Widjemes ritterschaftes 1850. g. eerihfotas semneeku rentes bankas waldes eestahdes un proti: wirswalde un Latweeschu dasas eezirkna walde Nigā, Jgaunu dasas eezirkna walde Terbatā, rentu eenehmeji Zehsis, Balkā un Wilandē, atzeltas un no 1. janwara 1883 farweentās weenā, if trim lozektēem fastahwoščā walde, kuras sehdeklis buhs Nigā. Tā tad wiseem teem, kuru semneeku rentes bankā eefihlatais ihpafchums atrodahs Widjemes Latweeschu dalā un kuri lihds schim farwas pusgada malfajumms isdarijufchi wirswalde waj pee Zehsu waj Balkas rentes eenehmejeem, turpmat tee isdarami pee jauneerihfotās rentes bankas waldes. Par minetas waldes lozektēem Widjemes ritterschaftē eezehlfuse schahdus fungus: landrahtu Fr. baronu Wolff (preekschneeks), Fr. v. Brackel (padomneeks) un A. v. Villebois (darischanu webejs). Waldes lokals schim brihscham atrodnahs Bastejas bulwari Nr. 11.

Is Latweeschu draugu beedribas. (Beigums.) 27. Wadonis Kreewu walodas mahziba preeksch eefahzejeem. Sarakstijis J. Gaensells. Latweeschu skolahm eegrosijis A. Tullijs, Društu draudjes-skolotajs. Maksa 30 kap.

Pirma grahmata ir pilnigaka par otu. Wina atrodahs ari bofsiteereschanas gabali un teikumū mahziba. Metode abās ta pati, — pee pahrzekameem gabaleem eemahzit gramatikas likumms.

III. Sinatniskas ifskaidroschanas. 29. Domas par tautiskahs dsejas nodibinaschanu. No Parstrauta Jahna. Maksa 30 kap. — Kalnineeļa kgs „Balks“ 1880. gada 73. numurā „Salkscha lihgamu“ pahrspreedams bij fazijis, ka dseefnu waloda dauds jaukumu faudejot, kad dseefmas, ka tagad esot usnemtis, pehz tautas-dseefnu preekschfihmes bes rihmehm fazerejot, un peerahdija pee „Salkscha lihgawas“ greefdamees, ka tahs dseefmas fazerejumam wehl ta waina esot, ka pati „Salkscha lihgawa,“ Madala, til ween panehdama un zeedama rahdotees, newis ko isdaridama, ka pehz wirsrahta bij jagaida. Parstrauta kgs aistahw „Salkscha lihgawas“ fazerejumu un peerahda sinatniskā ifskaidroschana, ka „tantiska dseja,“ t. i. dseefnu fazereschana tautas gara til ween warot ifzeltees, kad walodai un fazerejumam wezas tautas-dseefmas par preekschfihmi esot. — Ifskaidroschana buhtu laba, ja nebuhtu pilna usbrukumu Kalnineeļa kgam. Parstrauta kgs ari wehl runa par daschahm ortografijas un wahrdū salikschanas un atwasinaschanas pahrlabofschanahm un jaunahm rakstu-fihmehm, par kurahm wehl pehzat peeminehm.

30. Parstrauta Jahnis un wina „domas par tautiskahs dsejas nodibinaschanu.“ No Kalnineeļa. Maksa 25 kap. — Kalnineeļa kgs aistahw sawu pahrspreedumu, bet wiswairal greefschahs pret Parstrauta kga usbrukumeem.

31. Kas ir karakters un ka war wina zaur audsinaschanu audset? No Dr. Augusta Hagemana, zitreiseja direktora pee tehnijschahs gimnasijas Graudenze. Tulkojums. Maksa 20 kap. — Schi sinatniska

ifskaidroschana bij grubti tullojama; to pee tullojuma war nomanit, lai gan deefgan labi ir isdewees. — Pehdejahs trihs grahmatah, ihpafchi 29. 31., zaur to ir eewehrojamas, ka winas pee augstakas sinatniskas ifskaidroschanas ir lehruschahs, un tapehz walodai gandrihs pawisam jaunš zefsch bij ja-usnem. Ifkuram lasitajam winas nebuhs weegli saprotamas, bet ween teem, kas jaw augstakas skolas isgahjuschi.

32. Derigi likumi behrnu fanehmejahm, farakstiti no Nigas dakteru beedribas. Maksa 20 kap. Toti deriga un wisahm behrnu fanehmejahm eewehlejama grahmata, deht behrnu mahtu jo wajadfigas weselibas fargaschanas.

V. Stahsti. 39. Repahraujama saite, apghadats no L. Heerwagen, weza Gaujenes mahz. Maksa 10 kap.

40. Mumu. Sarakstijis Kreewu rakstneeks Jwans Turgenjews. Tulkots no L. Heerwagen.

41. Lai Deewu wisi lihds un teiz. Notifikums, ne stahsts. Apgahdats no Ludwig Heerwagen. Maksa 20 kap.

Ihpafchi 39. un 40. grahmata ir toti jauka preeksch lasischanas.

42. Geranijas krumms. Stahsts. Latwiski atstahstijis P. Sarawitschs. Maksa 10 kap.

43. Wihrs un wahrds. Frantscha Hoffmana stahsts, ko latwiski pahrzelis G. Schmidts. Maksa 25 kap.

45. Leelais winests jeb 200 tuhft. rubku. Jauks stahsts. Latwiski no Mohdrinu Kabrka. Maksa 25 kap.

46. Tereje jeb kreetnee un nekreetnee. Tulkojums no Upmalneeku Linas. Maksa 10 kap.

49. Nemirstibas jautajums. Stahsts. Latwiski no ++. Maksa 10 kap.

53. Par welki miblets. Stahsts if Widjemes senlaikēem no Lappas Mahrtna. Otra druka. Maksa 25 kap.

Wisas schihs grahmatah ir labas un derigas teem, kas laiku negrib ar neekēem ween lawet. — Neeku grahmatah ari wehl atrodahs papilnam. Schē lihds schim no wisahm tahm grahmatahm, kas „Latweeschu draugu beedribā“ tika pahrspreestas, til ween tahs ir peeminetas, kas wairal ir eewehrojamas un teizamas. Numuri pee tahm grahmatahm ir tee, ka beedribas pilnigās sinas winahm tee bij. Pawisam bes kalendereem bij 63 grahmatah, kas Widjeme isnahlfuschas. Neezigas ir tahs „lugas,“ kas farakstitas, neezigi tee „mihlestibas wehstulneeki,“ „jauneklu wadoni,“ „sapnu istahstijai,“ „prezibas un laulibas kalenderi“ u. t. pr. Tē labaki der naudu taupit, nekā tos pirkt, un ari labaki tinti taupit, nekā tahdus un par tahdeem rakstīt. — Kā labi kalenderi ir usteizami: Widjemes kalenderis, Widjemes weza un jauna laika-grahmata un semlopibas kalenderis. Semlopibas kalenderi atradiši pamahzischanu par wisadahm maschinahm un wisadus zitus derigus padomms. Zitds kalenderds newalda nelahds meera gars. Bet sinams ir, ka ween meers bawo un kops, un no meera laikeem ween ir gaidams labs gads. Tapat Widjemes laikrakstis meera gars un derigas pateefigas sinas ir ween „Mahjas Weesi“ un „Arāja.“

Beigas wehl tika peemineets par ortografiju un Parstrauta kga wahrdū atwasina-

schanu un salikschanu un jaunahm rakstufihmehm. Mums pawisam maj Latweeschu rakstijaju wehl ir. Tahs 63 grahmatah ir rakstijufchi kahbi 30 rakstijaji. Grahmatah ari netop rakstitas preeksch augsti mahziteem, bet ir rakstitas pa leelakai dalai un ari ir jaraksta preeksch teem, kas tautas-skolas ir isgahjuschi. Tapehz naw jaraksta ar kahdahm jaunahm sweschahm rakstufihmehm, par peemehru garuma fihmes „h“ weetā swara fihme waj ‘, newis „f“ weetā „ā“,

„ee“ weetā „ē“, „sch, tsch“ un sch weetā „š, s un c“, ka Parstrauta kgs to grib, bet jaraksta jaw skolā eerastās rakstufihmes. Ko Parstrauta kgs par atwasinaschanu faka, tas fihmejahs ween us wahrdeem, kas no sweschahs walodas ir tapinati un maj aisteel to grahmata rakstu-walodu, ko preeksch wiseem, ari majat mahziteem kaudin raksta. Kad teem nofazijumeem peekriht, tad wehl nelahda sajufschana nezelfees; tapat ari ne, kad wina nofazijumms par wahrdū salikschanu peenentu. Bet gandrihs pee wiseem rakstijajem schini gada ir atrodams, ka wini garuma fihmi „h“ dauds weetas ismet. Wini neraksta raudaht, zereht, stahstihht, bet raudat, zeret, stahstīt, tapat ne puhlehm, fihmehm, bet puhlem, fihmem, ari ne kawejahs, maffgajahs, bet kawejas, maffgajas. Daschu reisi weenā grahmata, pat weenā rinda atrod abas rakstischanas wihses. No to war pasiht, ka pafchi rakstijaji wehl skaidri nesin, ka rakstīt, waj „h“ ka garuma fihmi atnest, waj nē. — Kā skaidra leeta rahdahs, ka „h,“ kamehr zitas garuma fihmes naw, wisas garas silbes ir japatur. Ta ortografija, kas tika peenemta, kad dubult-skandineekus atmeta, ir teescham pehz walodas ta labakā. Skapehz wina atkal buhs pahrgrosit? Lasitajeem ir weeglums lasit eerasto ortografiju, un newis atkal ar azim pee wahrdeem atdurtees, kas gan pasihstami, bet jaunā uswalkā ka sweschineeki rahdahs. Rakstijaji lai apdoma par lasitajeem un lai nekahro zaur arween atkal jauneem pahrgrosijumeem ka gudrineeki iflittees. Leelakā un wisteizamā gudriba buhs ta, eewehrot to, ko faraksta grahmatah, lai todols buhtu labs un derigs, un ortografija lai paleek ta pati labā, eerasta, tad grahmatah buhs selta graudi sudraba tischannalā. L. A.

Rohmule. No turceenas mums peenahzis schahds sinojums: 31. dezembra wakarā no weza gada atwadidamees un jaunu gadu sagaididami, schejeenas skolas ruhme pee gaischi mirdsoschahm, ap egliti degoschahm swezitehm pawadijam jautru wakarū. Salasijufchees bija no turweenas un tableenas. Skolotajs Weiden kgs weefigu wakarū atklahja ar garaku runu, norahdidams gadus zilwezei par muhschibas zeta stabeem, tad peeminedams, kahdas eeraschas wezakeem pee audsinajameem behrneem jeb ka peenahlahs behrnus audsinat, un beidsot norahdidams, kahdus labumus tagad muhsu tauta bawda. No schihs runas klausitaji wareja dauds ko wehrā list. Pehz beigtahs runas us wairal balsim dseedaja Balks dseefnu: „Deews, fargi Keisarū,“ pee kam pirmo reisu Rahmulu mustanti, sem Buschas kga wadischanas, it jauki lihds spehleja; tad brihscham dseedatiji dseedaja, brihscham skolas behrni us wairal balsim.

Schahdu preezigu un jautru weza gada

wakara jeb taisnibu fakot jauna gada wa-
kara-fagaidišchanu ari ziteem pagasteem eeweh-
letu, kas tahdu jautru weefigu kopā buh-
šchanu mihl. A. Gailits.

Burtneeku leelkunga, konsula J. F. von
Schrödera pawadišchana uš pehdigo dufas
weetu, un wina behres.

Ilgahjušchā gadā nahwes engelis muhsu
draudse jo bagatu plauju turedams, netau-
pija ne safodamus, zeribas pilnūs jaunekus,
nedš ari firmus, nogurušchus wezišchus.
Winsch it beeschi apmekleja weenkahrschas
mahjas un pehdigi, 20. dezembri, eegahja
Burtneeku pili, un noplahwa, kā gatawu
wahru Burtneeku muischu ihpafschneeku J.
F. von Schröder leelkungu wina 83. gadā.

Sirma leelkunga lihkiš bij istahdits pils
bruneneeku sahlē un latram bij atkauts to
apflaitit. It deenas no rihta lihds wakaram
eeradahs apmekletaji, kas wina waj nu kā
fawu tehnu jeb draugu, waj kā fawu lab-
dari un aistahwetaju, waj ar kā fawu preekšč-
neeku un kungu pehdigo reisu gribeja redset
un tam fawu zeenischānu parahdit.

28. dezembri gandriš 7 werstes garais
zelsch no pils lihds basnizai, bija kauschu pilns.
Burtneeki bij pašchi no fewis fanahfuschē
un ruhpejahs, lai waretu fawa mihfotā leel-
kunga lihki peeklahjigi un pa godam pawa-
dit. Ziti lihdsinaja zeku, fneegu noraldami,
ziti nosprguda zeku ar eglitehm, ziti taisija
goda-wahrtus, tos ar wirsrafsteem fehrusla-
gahm waj kromeem puschlodami.

29. dezembri tika dahrgais lihkiš ofola
fahrkā no pils uš basnizu nests, pa datai
no muischas kaudim, pa datai no gruntinee-
keem un rentineekeem. Neseju leelata data
bij tehrupešch truhwu scherpes. Familijas
lozekli, daschi kungi un leels kauschu pulks
fehrugahjeenam peedalijahs. Pee pagasta
mahjas leelajeem goda wahrteem nonahfuschē
apstahjahs, kur Burtneeku pagasta skolneeki
un wihru koris dseedaja un Burtneeku pa-
gasta wezakais firsniugu runu tureja. Bas-
nizā eenesot tika lihkiš ar fehru ehrgelu
špehleschanu fanemts. Bewerina jauktais
koris dseedaja sawam laipnam presidentam
un aistahwam par godu weenu dseesmu
Wahzu un otru Latweeschu walodā. Wee-
tigais mahzitajs tureja firdi aisgrahbdamu
luhgschanu, un tad wehl dseedaja Burtnee-
zeeschu wihru koris. Pukes un kronus ap-
lika ap fahru; pawaditaji un neseji gahja
uš sawahm mahjahm. Tikai goda waltis
palika apgaismotā basnizā zauru nakti.

30. dezembri preekšč pusdeenas sabrauja
behrineeki waj nu mahzitaja waj ari Duh-
ras muischā, kas abas basnizas tuwumā at-
rodahs. Sanahza kungi, sanahza daudš simts
semneeku. Aisgahjeja behri bija uš behrehm
eeluhguschē gruntineekus un rentineekus ar
fawahm fainneezehm no wisahm tahm wal-
stim, kas wina tehnam peedereja un pee-
derejuschas, un nu wineem peeder.

Bulksten weenā dewahs wisi behreneeki uš
basnizu, kas jaw pa datai bij pildita un nu
gluſchi pilna palika.

Papreekšč weetigais mahzitajs tureja jauku
runu Latweeschu walodā. Wareja manit,
kā pats bij loti aisgrahbts. Bes ihša dših-
wes gahjuma istahstischānas runatajs fe-
wischi peemineja, kā J. F. von Schröder
leelkungs wairal kā 40 gadus basnizas for-
steher kungs buhdams, jo uftizigi sawu weetu
ispildijis, par basnizas apfopšchanu un is-

glihtošchānu ruhpejees un daudš reis uš to
naudu dahwinajis, winsch bijis daudseem
labdaris lufibā, Deewa wahrdus un Deewa
luhgschanu mihfotis un Kristu apleezinajis
u. t. pr.

Tad Mojas zeen. mahzitajs tureja runu
Wahzu walodā, kurā fewischi peemineja kā
aisgahjeis lihds pašcham firmam wezumam
behrnischē firdi paturejis.

Beidsot Matišchu zeen. mahzitajs tahdus
wahrdus runajis, tureja firsniugu luhgschanu
Latweeschu walodā.

Pa starpam tšchetrbalſigi dseedaja Bewe-
rina jauktis koris un Burtneeku un Ungur-
pils wihru kori. Bes tam wisa draudse dsee-
daja 1 perschu Latweeschu un 2 Wahzu wa-
lodā.

Sahrku uš kapsehtu dseedadami nesa. Kad
tas kapā bija nolaiſts, tad weetigais mah-
zitajs runaja eeswehtischānas wahrdus.

Pirmo runu pee kapa tureja Mysteru leel-
kungs v. Begefack Latweeschu walodā, un teiza
aisgahjeju par labu zilweku. Wipenu leel-
kungs barons von Mengden Wahzu runā wina
godaja par uftizamu draugu, par labu Widsem-
neeku un kreetnu patriotu. Behz tam wehl tu-
reja runas tšchetri Latweeschi: Ungurpileets,
Roseneets, Burtneezets un Rozeneets, katris
fawadā wihsē aisgahjeja labdarischānas pee-
minedams.

Pa starpam dseedaja Rosenu un Burt-
neeku wihru kori. — Kapu peemetot wisi
kopā Latweeschu dseefmas dseedaja, ka-
mehr smilſchu kalnisch ar wainakeem un
pukehū tika apklahts. Beidsot Koku-muischas
leelkungs, aisgahjeja wezakais dehlis, wiseem
behru weeseem firsniugas pateizibas issajija,
par to leelu mihlestibu, kas wina Deewa
meerā aisgahjušcham tehnam parahdita. Beh-
rineeki swehtu luhgschanu noskairijuchi, weh-
leja wehšā semes klehpi guldinatam leelkun-
gam faldu dusu un preezigu augšcham zel-
schānos.

Tad wisi behru weesi greefahs atpakat uš
mahzitaja un uš Duhres-muischu, kur pehz
ruhmes eespehjas katris tika pameelots.

Kahds behru weesi s.

Reepajas osta 1882. gadā prezes isweduse
par 31,473,591 rubl. un eeweduse par
12,922,820 rubl., tā tad apgroſijuse par
44,396,411 v. (pret 39,457,192 rubl. 1881.
gadā). Kugu tur eebrauja 1670, to starpā
1081 twaikonis un 589 buen fugi, isbrauja
1647, to starpā 1072 twaikoni un 575 buen
fugi.

Augstaku waltšamatu personālā, kā „Wald.
Wehtneſi“ lafams, notikuschas schahdas pabr-
groſischānahs; finansministerija kreditleetu
kanglejas direktors, geheimrahts Zwanows,
eezeltš par finansministerijas domes lozekli;
wina weetā, par kreditleetu kanglejas direc-
toru eezeltš ihstems stahtsrahts Werchowſkis;
domenu ministerija semneeku gruntsihpafsch-
neeku nodibinashānas pagaidu-nodakas di-
rektors, ihstems stahtsrahts Troogows, eezeltš
par wispahrigu leetu departamenta direktoru.

Kreewu waltš budſchets preekšč 1883. g.
no „Waldibas Wehtneſcha iſfludinats. Kahr-
tigee eenehnumi apschinati uš 707,573,007
rubl. un isdewumi uš 702,371,492 rubl. Tā
tad redsams, ka budſchets atrodahs labā lah-
tibā, kaut gan isdewumi ſchāi gadā leelaki
nekā pehrn. Preekšč ahrfahrtigeem isdewu-
meem waldibai ſchāi gadā wajadsigi 70,159,350
rubl., bet waltš parahdi zaur to netiks pa-

wairoti, weenkahrt tadeht, ka finansministe-
rijai preekšč ſcho ahrfahrtigo isdewumi ſeg-
schānas jaw apdroſchinati ahrfahrtigi eenah-
kumi lihds 35,914,785 rubl., un ari preekšč
atlikuma zere ſadabut naudu bes aishneumma
un otrfahrt tadeht, ka 50 miljoni no ahr-
fahrtiga isdewuma isleetojami preekšč waltšis
kredita biſetu (papihra naudas) atpirſchānas,
kas isdotas pagahjušchā kara laika. Tā kā
ſchi papihra nauda ari eeraugama par waltšis
parahdu, tad zaur aishneummu preekšč wi-
nas atpirſchānas neteek pawairoti waltšis
parahdi, bet tik weena besprozentiga parahda
weetā eestahjahs prozentigs parahds.

Awise „Goloſs“ mupat ſwineja sawu 20
gadu jubileju. Ceelas awises isdewejam, A.
Krajewſka ſgam, lihdsſtrahdneeki par peemimu
dahwajuſchi 3600 rubl., no kam ar 1200 rubl.
jadibina Krajewſka stipendija pee ſabeedribas
„preekšč pilſehtas elementarſkolu weizina-
schānas“, bet atlikuſchee 2400 rubl. eemakſa-
jami tam kapitalam, ar ko uš Krajewſka
preekščlikumu ta pate ſabeedriba nodoma
dibinat patwerſmi.

Maſſawa. Par ſenakā laſira Melnizla
paſtrahdato blehdibu Kreewu „Maſſawas
awise“ paſneeds plaſchakas ſinas, iſ kurahm
redsams, ar kahdu pahdroſchibu un isma-
nibu winsch ſpehlejis sawu lomu: Kahdas
deenas preekšč ſahdſibas (1882. g. novem-
bra ſahkumā) winsch uſdewa sawam dehlam
Boriſam, kas nodarbojahs ar putnu un lopu
iſbahſchanu, pagahdat 2 iſbahstus ſakus un
3 iſbahstus rubemis, bet eekſchā teem waja-
dſeja buht tukſcheem. Uš dehla jautajumu,
ko ar teem gribot darit, Melniztis atteiza,
ka tos kahdam draugam gribot dahwat. Wa-
karā preekšč ſahdſibas winsch dehlam lita
eenahkt pee wina iſtabā, tiklihds tee ziti aiſ-
gahjuſchi gulet. Boriſs sawu tehnu atrada
loti nemeerigu; winam blakus galda ſchub-
ladē atradahs peelahdets rewolwers, kas zi-
tahm reisehm mehdsā ſtahwet uš kahdas eta-
ſcheras. Melniztis dehlam nu iſflaidroja,
ka naudas leetas iſputinatas un ka jaw pat
aiſtizis krona naudas. Meſa zita tadeht ne-
atleefotees, kā waj nu noſchantees, waj iſ-
darit ſahdſibu, un proti jaw otrā deenā. Bo-
riſs luhdsā tehnu, nogaidit wiſmaſak puſ-
gadu; bet Melniztis atteiza, ka zeſchi no-
domajis ſahdſibu, jo, kad gribetu gaidit puſ-
gadu, tad waj wehl ſaubetu prahtu. Behz
ilgalkas ſchahbiſchānas Boriſs Melniztis ap-
ſolijahs, tehnam peepalihdſet nodomu iſdarit.
Otrā deenā pulkſten 2 pehz pusdeenas winsch
eeradahs norumatā weetā un ari ſaſtapa
tehnu. Bet tadeht, ka kahds pa bulwaru
nahza gar muhri, tehws dehlam pamahja un
Boriſs aisgahja gavam, pehz tam atkal tu-
wojahs tehnam, nonehma tam diwi zeſafo-
mas, no kurahm weena bij tukſcha un ar
tahm tad dewahs mahjā, kamehr tehws gahja
tahtak pa bulwaru, kur, kā pats iſteiza, ne-
jauſchi ſaſlimis un tizis apſaqtš. Boriſam
ar naudas maiſu bij laime. Pee wahrteem
to neſatika neweens ſargs un dſihwolka dur-
wis tam atdarija puſakla kalpone, Melnizla
ſenakais dſimtzilwels, tā ka nepamanits ee-
kluwa eekſchā. Behz tehwa noſajijuma winsch
iſbahstos putnus un ſakus peebahſa ar naudu,
bet kad iſrahbijahs, ka ne puſei netilpa, un
neſinadams, ko darit ar atlikumu, winsch
grahmatas un ſchurnalus nonehma no plauſ-
teem un ſkapjeem un wina weetā nolika nau-
das pakas, pehz tam ſadedſinadams zeſa-
fomas.

Nu eefahlahs naudas isdalischana un isleetoschana, Borksa wezakajai mahfai un tehwa brahlim, kas Beschezka (Dweraš gubernā) par goda-meerteesfesi, lā ari swainim Dorwoitam noslehpumu darija sinamu, un wiſi tee wairaf waj mafaf peepalihdseja. — Gefahlumā Melnizkis zeetumā ſpehleja ſwehtika lomu, bet tiklihdſ ſpreedums bij iſſpreeſt, wiſch ſahka uſdſihwot un iſdot dautſ naudas. Naudu wiſch zeetumā dabuja zaur tolu ar zauru widu un tiſ bagatigi, ka zeetumā 300 rbl. iſdewa par mehneſi un dſeramas naudas ween 25 rbl. mehneſi. Melnizka wezakā meita, lai neſazeltu ſchaubiſchanos, eefahlumā kahdā pahrdotawā eeſtahjahs par pahrdeweju, bet wehlah ar kahdu teefleetu kandidatu noslehdſa prezibas kontraktu, pee tam 15,000 rubl. iſleetodama preekſch dſihwokla eerihloſchanaſ. Swainis Dorwoitſ eerihloja petoleja un zitu apgajmoſchanaſ lihdselku weikalu, zaur ko polizija uſ winu tika uſmaniga, un wina namu iſkratot, ta atrada leelaſ ſumas naudas. Tapat ari iſdewahs pee ziteem familijas lozektēem atrast nauđu, bet tomehr laba teeſa wehl iſtruhkſt. — Melnizkis ſahlumā gan leedſahs, bet wehlahu, kad tam ſinoja, ka dehlſ wiſu jaw iſteizis, wiſch tikto ſpehja noſtahwet uſ kahjahn un ari aſſinahs, ka ſahdſibu gan iſdarijis, bet plaſchakus iſſklaidrojumuſ leedſahs dot. Tagad wiſch weenſ patſ atrodahs ſewiſchkā zeetuma iſtabā.

Iſ Maſkawas. Schejeenes laikraſtids neſen bija ſina, ka Maſkawas uniwerſitete iſwehlejuſe par Wahzu walodas lektoru Zekabu Welmi. Scho ſinu waram wehl papildinat ſchahdi: Zekahs Welmiſ ir dſimis Rujene, kur winam ari pirmāſ mahzibas paſneegtaſ. Pehz tam Welmiſ eeſtahjahs Pernawaſ gimnaſija, kuru pabeidſa toti ſelmigi. Terpatas uniwerſitete wiſch iſwehleja par ſawu ſpezialitetei walodas: wiſch ſahka ſtudet „walodu ſalihdſinaſchanaſ ſinatnibu“. Welmiſ eewehroja ihpaſchi Wahzu, Latweeſchu, Leiſchu un Kreewu walodas. Terpatas uniwerſitetei Welmiſ pabeidſa ar kandidata gradu (cand. comp. ling.). Neilgu laiku pehz tam bija par wezako ſkolotaju Rujeneſ apgabalā un tad dewahs uſ Geſch-Kreewiju, uſ Maſkawu. Maſkawā wairaf ne lā gadu wiſch bija par ſkolotaju (Petera-Pawila priwatgimnaſija). Pa ſcho laiku nomira ſchejeenes uniwerſitete Wahzu walodas lektors Zeklelſ. Starp daſcheem ziteem par kandidatu preekſch ſchihſ weetas peeteizahs ari Welmiſ. Kā Wahzu walodas ſpezialistam un walodu ſalihdſinaſchanaſ ſinatnibaſ kreetnam pratejam winam tika preekſchrofa dota; ar ſtipru balſu wairakumu wiſch tika eewehletſ par Wahzu walodas lektoru. — „Walodu ſalihdſinaſchanaſ ſinatniba“ mahza, lā walodas attihſtijuſchahs, lā winaſ ſchlihruſchahs, dalijuſchahs un kahdā ſakara ſtahw weena ar otru. Preekſch ſinatnibaſ kopejeem walodas wiſaſ, lā ſinamſ, tilai tiſ dautſ ſwarigas un zeenijamaſ, žil augſta weeta katrai zitu walodu ſtarpā. Schini ſinā Leiſchu, un lihds ar to ari Latweeſchu waloda ir it ſwarigas preekſch ſilologijaſ un walodu ſalihdſinaſchanaſ ſinatnibaſ, jo Leiſchu-Latweeſchu walodas (ihpaſchi Leiſchu) wiſtuwaki ſtahw wezai Sankritu walodai, un tadehl, kaſ grih labſ walodu ſinatajſ (linguiſtſ) buht, tam wajaga eepaſihtēeſ ari ar Leiſchu-Latweeſchu walodahm. Tapehz ari Welma lungſ beſ ſawas

ſpezialiteteſ — Wahzu walodas, ihpaſchi eewehrojis ari Leiſchu un Latweeſchu walodas, pehdejo ſewiſchki ari wehl tadehl, ka ta wina mahtēſ waloda. Maſkawas uniwerſiteteſ ſilologijaſ fakultetei ir ſlaweni profeſori, labi walodu prateji, lā Korſchſ, Müllerſ, Popowſ, Buſlajewſ; Leiſchu walodu laſa profeſors Fortunatowſ. Tā tad ſilologijaſ fakultete tur labi apgahdata. Tagad Welmi par Wahzu walodas lektoru eewehlejo, Maſkawas augſtkolaſ ſilologijaſ fakulteteſ profeſori iſſazijuſchi wehleſchanaſ, ka Welmiſ lā Latweeſchu walodas pratejſ un patſ Latweetiſ buhdamſ, drihſumā ſahktu laſit Maſkawas uniwerſitetei ari Latweeſchu walodu, — kaſ beſ ſchanbiſchanaſ ari notikſ. Tā tad war gaditeeſ, ka Latweeſchu walodu dautſ wairaf eewehro ſimtaſ werſtiſ ahrpuſ Latwijaſ, ne lā Baltijaſ gimnaſijaſ, uniwerſitetei. Ja w ilgi buhtu laiſk, ka tureeneſ Wahzu gimnaſijaſ mahzitu Latweeſchu walodu lā mahzibas preekſchmetu un Terpatas uniwerſitetei dibinatu Latweeſchu walodas profeſoru. Kaſ tee par mahzitateem, kaſ par ahrſteem, kaſ par ſkolotajeem, kaſ nahſ iſ Terpatas uniwerſiteteſ un neprot Latweeſchu walodas, Latwija dſihwodami! — Beidſot japeemin, ka Welmiſ ir pahrtullojiſ it glihtā un kreetnā Latweeſchu walodā Leſſina „Minna von Barnhelm“, kaſ laikam drihſumā nahſk drukā. Btlſ.

Ahrſemeſ ſinaſ.

Politikaſ pahrſtatſ. Wahzijaſ keiſara namam uſnahkſchi ſehru laiki, jo wiſch zaur nahwi paſaudejiſ weenu no ſaweem lozektēem, proti prinzi Kahrli, Wahzijaſ keiſara jaunko brahli. „Keiſara brahliſ miriſ“, ſchi behdu wehſtſ ahrumā pa telegrafu iſplah-tijahs pa wiſu Wahziju un wiſur ſchi behdu ſina ſazehla lihdszeetibu ar mihtota keiſara namu, kam nahwe tahdu robu padarijuſe. Prinziſ Kahrlis bija dſimis 26. juniā 1801. gadā un tā tad ſadſihwojiſ druſzin wairaf neka 81 un puſ gada. Wiſch wehl bija par jaunū, lai buhtu warejiſ nemt dalibu pee tā noſauzama aſſwabinaſchanaſ kara, kur Napoleona I. tika ſakautſ no ſaweeno-tahm leelwalſtim; bet wehlah wiſch, proti prinziſ Kahrlis, lihdsigi ziteem Bruhſchu printſcheem eeſtahjahs kara deenastā, kur winam wiſwairaf patihahſ nodarboteeſ ar leelgabalneeku kara-pulkeem. Apprezejeeſ wiſch bija ar Saſchu-Weimaraſ prinzeſi Mariju, ar Wahzijaſ keiſareneſ mahſu un ſchini lau-libā peedſihwoja trihſ behrnuſ, weenu dehtu, prinzi Fridrihu Kahrli, kaſ ſew droſcha kara wadona ſlawu eeguwiſ, un diwaſ meitaſ, prinzeſi Luiſi un prinzeſi Annu. — Wahzijaſ walſtſweetneeku ſapulze noſpreeda weenbalſigi, ka ſapulzeſ lihdszeetiba par printſcha Kahrla mirſchanu iſſakama Wahzijaſ keiſaram. Par printſcha Kahrla mirſchanu paſchu runajot waram peeminet, ka prinziſ kahdas aſtonaſ deenaſ preekſch ſawaſ mirſchanaſ bija ſa-aulſtejeeſ. Sa-aulſteſchanaſ bija no tam zehluſehſ, ka prinziſ pee ſtipra ſala bija iſbrauziſ. Sa-aulſteſchanaſ pehz kahdahm deenahm bija iſahrſteta un prinziſ ſew jutahſ ſpirgtu un weſalu, tē uſ reiſ ſa-aulſteſchanaſ ſlimiba atjaunojahſ un palika tiſ ſtipra, ka par printſcha dſihwibu ahrſteſ ſahka bihtēeſ. Kā wehlah iſrahdijahſ, tad ſchihſ ahrſtu baiſeſ nebija beſ pamata, jo prinziſ no ſawas ſa-aulſteſchanaſ ſlimibaſ

wairſ ne-iſweſelojahſ, bet nomira. Iſhi preekſch mirſchanaſ Wahzijaſ Keiſaraſ winu, ſawu jaunako brahli, apmekleja. Printſcha nahwe Wahzijaſ Keiſaram ſtipri pee ſiehdſ kehruſehſ, tā ka ahrſteſ baidahſ, ka zaur ſcho behdigo atgadijumu ari Wahzijaſ Keiſara weſeliba neteekot trauzeta.

7. janwari pa telegrafu aſtkrehja ſina, ka leelā ſchanjama pulwera fabrikā pee Amſterdameſ Holandē notikufe pulweru ſprahgſchana. Kahda Berlineſ awiſe par ſcho nelaimē atgadijumu rakſta tā: Kahdu werſti atahhu no wezahſ pilſehtas Muidinaſ, kurai kahdi 20000 eedſihwotaju, atrodahſ mineta fabrika. Ap brokaſteſ laiku, kur ſtrahdneeki brokaſteſ deht bija fabriku aſtſahjuſchi, notihahſ breeſmiga ſprahgſchana, zaur ko wiſaſ fabrikaſ ehlaſ tika ſadauſitaſ. Mubru gabali, baſki, ſarauſtiti žilweku meeſaſ lozektli un ſtiklaſ gabali tika zaur breeſmigu ſprahgumu pa gaiſu aplahrt mehtati. No 20 ſtrahdneekēem kaſ ſprahgſchanaſ brihdi atradahſ fabrikaſ ehlaſ, ſklaidri ſina, ka wiſi wiſi galu atradjuſchi. Atrasti ir 12 lihki, un wairaf eewainotu ſtrahdneeku. It lā par brihnumu fabrikaſ uſtraugſ, kaſ ſprahgumu dſirdeja, wehl atrada tiſ dautſ laika, ka wareja iſglahbteēſ; wiſch bija aiſ kahda ehlaſ ſtubra paſlehpēeſ, no kureeneſ wiſu poſtiſchanaſ darbu patſ ar ſawahm azim redſeja. Pulweru fabrikaſ tuwumā atronahſ ſtrahdneeku dſihwokli, kaſ wiſi par drupu ſchupu pahrewehrſti. Mineta pilſehtinā Muidenā naw neweena loga ruhtſ, neweeneſ mahju ſkurſtēneſ weſeſ paliziſ, dautſ namu mubri ir ſagruwjuſchi. Pilſehtinaſ eedſihwotaji ſawaſ leelaſ baiſeſ iſſkrehja iſ nameem uſ klajumu patwehrumu mekledami. Par laimigu war wehl noſaukt to atgadijumu, ka pulwera torniſ, kur bija kahdas 300,000 mahzinaſ pulwera, palika ne-aiſdedſeēſ, zaur ko poſtiſchanaſ darbſ buhtu dautſ leelaſ paliziſ. Amſterdameſ pilſehtā, kaſ kahdas 12 werſteſ no minetaſ pulwera fabrikaſ atahhu, nami trihzeja un logu ruhtſ pahſprahga, tā ka žilweki iſbihjuſcheeſ iſ ſaweem dſihwokleem iſſkrehja uſ eelahm. Zaur ko pulwera ſprahgſchana notikufe, to gan laikam nekad nedabuſ ſinat, tapehz ka ſtrahdneeki, kaſ tani brihdi fabrikā ſtrahdaja, galu dabujuſchi.

Kā laſitajeem ſinamſ, tad Franziā paſtahw daſchadaſ politikaſ partijaſ, no kurahm weena ſauzahſ par Bonapartiſtu partiju tapehz ka ſchi partija uſ tam zeuſchahſ, lai Franziāſ waldiba nahktu Bonapartiſtu (Napoleona) žiltſ rokaſ. Bonapartiſtu partijaſ galwa bija jaunaiſ prinziſ Napoleonaſ, bijuſcha Keiſara Napoleona III. dehlſ; bet kad wiſch Sulu-eeſchu kara Afrika, lā awiſeſ ſawā laika ſinoja, tika nonahwetaſ, tad Bonapartiſtu partija, ſawu galwu ſaudejuſe, Franziā no ſawa politikaſ ſwara dautſ ſaudeja. Gan bija wehl žiti printſchi iſ Napoleona žiltſ, tomehr neweenam nebija tahdſ ſwaraſ, kaſ par wadoni uſmeteēſ, buhtu peeſchlihriſ ſawai partijai leelaku ſpehku. Daſchi politikaſ prateji jaw iſſazija tahſ domāſ, ka Bonapartiſtu partija nu buhſchot beigta. Bonapartiſti ilgaku laiku ari klufu turejahſ, bet tē nu atgadijahſ, ka Franziāſ leelaiſ tautāſ wihrſ Gambeta nomira un Gambetaſ partija jeb Gambetiſti, ſawu ſtipro un gudro galwu ſaudejuſchi, bija ſtipri ſatrizinati. Tē nu prinziſ Napoleonaſ iſlaida ſludinajumu,

lai zaur to waretu Bonapartistu partiju stiprinat. Schini sludinajuma winsch ari usbruka tagadejai Franzijas republikas waldbai, ta la winsch no tagadejas waldbas tika fanemts zeeti. Prinzijs Napoleons zaur sawu isfludinajumu neta naw sawai partijai par labu panahzis, bet turpreti wehl skahdejis, la daschas awises isskaidro. Franzijas tautas-weetneeku pulka ari tika pahrspreests, la buhtu ja-isturahs pret prinzi Napoleonu, kas tagadejai Franzijas waldbai usbruzis. Tika preekscha likts, la prinzijs buhtu is Franzijas israidams.

Florenzes pilsehta Italeeschu rekrubtschi fahla nemeerus zelt, bet polizijai isdewahs winus pee meera peespeest un droshcha weeta nolikt, tomehr kahdeem 80 laimejahs is apzeetinatahs weetas ismukt.

Mesen atpatal awises neta sinu, la kahdi Tscherkeschi fataisjuschees, lai waretu usbrukt sultana dsihwibai, bet wineem tas ne-isdewees, tapehz la pee laika no fchi nodomata usbrukuma dabuja sinat un Tscherkeschi usbruziji tika fanemti zeeti. Scho sinu is zitahm awisehm isnehmuschi, ari pasneedsam saweem lasitajeem; bet tagad fchi sina teel atfaukta par nepateesu. Turzijas suhtnis Bihne kahdu Bihnes awisi luhdsis, lai wina issinotu sawa lapā, la wisa sinas, ko awises par usbrukumu sultanam sinojuschas, esot walti ispaustas walodas. 15 Tscherkeschi saldati kahdu palaidnigu seeweeschu deht sawa starpa bija fanahfuschchi dumpi un pee tam kehruschees pee eerotscheem, zaur ko asinaina eewainoschana notikufe. Schis neezigs atgadijums no awisehm fagrosits un ta ispaustis, it la fchee saldati buhtu gribejuschi usbrukt sultanam. Augscham mineta Bihnes awise ari dabujufe sinu no Konstantinopeles, tur tapat teel apleezinats, la ispaustahs sinas par usbrukumu sultanam ne-esot pateesas, eemeslu us tam dewis kahds prasts saldatu dumpis, kam nelahds politikas nosihmejums naw peeschkirams.

Egiptes kediwam jeb waldneekam tagad esot bailiga dsihwe, tapehz la winam tihk-jot pehz dsihwibas. Kahdai ahrsemes awisei par scho leetu teel ta sinots: Lai Egiptes kediwu Dewfiku paschu nenonahwetu, tad winsch no wesela pulka Anglu saldatu teel apfargats. Wisadi aissfargaschanas lihdselki teel islectati, lai nonahweschana newaretu notikt. Winsch gut istaba, tur gangim, kas us istabu wed, ir tchetrejas durwis un pee katrahm durwin ir waktneeki. Slepentai polizijai usdots, lai wina katru smalki usrauga, kas kediwu pili ee-eet un iseet. Kad kediw isbrauz, tad wina kareeti pawada schandarmi.

„Twaikona „Zimbrias“ nogrimshana. Minetais twaikons 7. janwari aissgahjis boja. „Rig. Btgas“ pasneeds schahdas sikelas sinas: Kad peektdeenat nakti „Zimbria“ starp Helgolandu un Borku eetila wisleelala migla, winas kapteinis Hansens tuhlin lita braukt lehnam un dot baitu-signalus. Pulksten 2 no rihta wisbeesala migla us reisi atskaneja otra twaikona swilpeem, azumirski ari parahdijahs sweschas ugumis, leels trofshis atskaneja un Anglu twaikonis „Sultans“ eeskrehja luga labajds fahnds, 40 pehdas no bugsprita, tuhlin aiss luga tanschu masgajama nodatas ar tahdu joni, la dselshu „Zimbrias“ ribas un plankas falozijahs la papihwis. Wislu uhdens lausahs lugi un tas tuhlin ari nolifahs us kreisajeem fahneem.

„Sultans“ gar balbordu tabtak gruhsdamees, migla ahtri ween nosuda. „Zimbrias“ pasfashiri pa leelakai dakai noslihta meega, jo nelaima notika tit ahtri, la wisi guletaji, kas nedfirdeja pirmos modinamos fahzeenus, pascha lugi aissgahja boja. Tee, kas steidsahs us deki, pa leelakai dakai, tadeht la lugi guleja us fahneem, tuhlin eegahsahs juhra. Matroschi isturejahs duhschigi, rahmi isdalidami peldamas jostas un laiwas raudsidami eelaisht juhra. Laiwu bij 8. Pa to starpu „Zimbria“ grima besgaligi ahtri un walti atskaneja breefmu signali. Twaikonis „Sultans“ ahtri bij aisslaidees, nemas neeewehrodams notikuscho nelaimi. Tadeht, la „Sultans“ loti mas apskahdets, pret Anglu kapteini walda loti leels pikums; jo zaur par dauds ahtra braufschanu winsch wainigs pee wisa nelaimes. Winsch gan 12 stundas teizahs gaidijis nelaimes weeta, bet wisi leezineeki tam pretim. Kad „Zimbria“ schahwahs juhras dibina, tad breefmigi skati notika. Tikai 2 laiwas turejahs wies uhdena, weena 30 personahm pahrpildita, otra pilna uhdens, ta la tikai 9 personas, lihds wehderam stahwedamas uhdeni, tur atrada telpas. Juhra wisapfahrt mozijahs slihtoni, kas faherdami zits zitu willa dibina; ap peldoscheem foku gabaleem notika wisleelakee zihni. Pee laiwu malahm kehrahs 50—60 rofas, bet paschu glahbschanahs deht tahs wajadseja atbihdit. Us nogrimuschā luga masteem bij usbehguschas kahdas 30 pusplikas, fahaluschas personas. Weena aiss otras eegahsahs juhra, lamehr pehdigi tikai 17, kuras bij peeschjuschahs, pehz dauds stundu molahm tika isglahbtas no garambrauzoschās brigas „Diamants.“ Abas laiwas pa tam ranga tikt us preekschu. Wisapfahrt peld lihki. Jauna Schihdeete peekerahs pee laiwas. Neweens ne-usdroshinajahs to atgruhst. Wimu eewell eescha. Pehz 9 stundahm Anglu briga „Deta“ tos useet pusmiruschus. Us „Zimbrias“ bij 204 pasafsheeri, to starpa 72 seewas un 87 behrni un 120 kugeneeki. Isglahbti 34 pasafsheeri, to starpa 2 jaunas meitas, neweens behrus un tikai 1 seewa un 22 kugeneeki. Aissgahjei bij Ungari, Bohemeeschi un Kreewu Schihdi. — „Sultani“ Hamburga aplihlaja. — No fadurschanahs lihds nogrimshana aistezeja 13 minutes. „Zimbrias“ kapteinis, pirmais ofizeers un lasmanis lihds beidsamajam azumirskim palika sawas weetas un wisi trihs ari noslihta.

Latweeschu kugneeziba.

Kugneeziba — wahrs, kuwu Latweeschu laikraksti pehdaja laika jaw daschu reisi fahlt it nopeetni minet, lai gan, wispahrigi nemot, muhsu laikraksts pahrs kugneezibu mas top rakstits, ja skatamees us zitahm tautahm, par peemehru us Wahssemes juhrmalneekem. Teem ir laikraksti, la: „Ditseezeitung“, Hamburgas „Borsen-Halle“, „Weserzeitung“, „Gasia“, un ziti, kuwi gandrihs par kugneezibu ween raksta un runa. Muhsu laikraksti eesahla wairaf wehribas greest us kugneezibu tikai no ta laika, kad fahla dibinat kugneezibas beedribu „Austru“.

Bet kuresch no mums tam ween strahdahs? Praktiskee juhrneeki, kugeneeki, lugu wadoni gandrihs wisi mas mahziti preeksch rakstneezibas lauka. Wiswairaf kugneezibai par labu strahda muhsu zeen. tautetis, muhsu juhrskolu tehws, Waldemars, Maslawā un

wehl daschi ziti tauteeschi, kas fapratuschu kugneezibas swaru preeksch muhsu juhrmalu labklahjibas wairoshanas. Bet minete tauteeschi daschreis tabtu no juhrmales dsihwodami, tikai warbuht wafaru us ihfu laiku apmekle muhsu juhrmali. Pee tam wini gan krahj derigas sinas par Latweeschu kugneezibu, bet pa to laiku Latweeschu lugi ar saweem wadoneem la putni iskliduschu par ahrsemes ostahm.

Tapehz, pats kugawadons buhdams, grihu zeen. lasitajeem pasinot par fcha gada Latweeschu kugneezibas sekmi un bagato peknu. Scho wafaru, tur muhsu pasihstamais juhrneezibas tehws fwineja sawus 25 gadu publinu swehtkus, bija weens no wifu bagateem peknas gadeem Latweeschu kugneekem. It la liktenis gribejis parahdit dsitu pateizibu muhsu juhrneezibas weizinatajam Waldemaram, wina 25 gadu publinu swehtkds wislabato lomu peeschkirdams tai tautai, teem juhrmalneekem, par kuweem winsch wisus sawus jamibas un wihra gadus ruhpejees, tos us gaismu, us kugneezibu modinadams.

Bet nu pee leetas. Teizu, la scho gadu kugeneekem bijufe loti laba pekna. Warbuht daschi lasitaji domahs, la scho wafaru laikam tirgotaji wairaf malfajuschu par frakts wadaschanu, wairaf neta zids agrakajds pahra defmit gadds. Ne, tas ta naw, bet pawisam otradi. Pehz daudspuhgahm sinahm waru teikt, la scho wafaru par wedamo (frakti) malfaja tikai 2/3 no agrakajo gadu wedamas (frakts) naudas, t. i. 1/3 datu masaf, neta zids gadds. Nu brihuums, masaf malfats, wairaf pelnits! Ja tas ta ir gan.

Te man zeen. lasitajeem wehl ja-isskaidro, la nerunaju par zitu tautu peknu (isnemot sinams Jgaumis, kuws liktens apbalwo behdahm un preekem gandrihs weenlihdfigi ar Latweescheem), kura schogad zil sinams, naw leelinajuschs, bet runaju tikai no Latweeschu (sinams lihds ar to ir Jgaumu) juhrmalneekem.

Kapehz muhsu juhrneeku pekna wairojahs?

Latweeschu tirdsneezibas lugu skaits katru gadu pee-aug zaur to, la buhwē lugs un ari peepirk klah no zitahm juhrmalahm. Tadeht pats no fewis faprotams, la schogad Latweeschu juhrmalneekem peedereja wairaf lugu, neta kaut kahda agralaja gada.

Ar katru gadu wairaf Latweeschu fahnoeds muhsu kreetnajas juhrskolas augstaku stahwokli juhrneezibas mahzibas; ta ar katru gadu Latweeschu paschi war sawus lugs wadit, un, taupigali dsihwodami wairaf atlizinat, neta zids gadds, tur muhsu juhrmales femneeku lugs wadija lepnee pilsehtneeku un ahrsemneeku wadoni.

Muhsu lugi ihsti ta buhweti, la ar wineem wairaf war nopelnit neta ar ahrsemneeku kugeem, mehsh brauzam ar masaku, prastaku takalashu, ar masaf lugu tanschu. Muhjei (lugi) peld sekli un eelahde dauds, ar teem bes atweeglinaschanas war fahneegt wisa Kreewijas sekla ostas, la bagato Peterburgu, Bernawu, Wentspili, Seepaju un zitas. Bet ahrsemneeki daschas no minetahm ostahm war fahneegt tikai ar maseem kugischeem, kuwi nereti masaf la pusi no ta war eelahdet, ko muhjei. Schē peemineschu tikai to starpibu, zil teel malfats par prezhm, ko atwed lihds Kronschatei un ko 4 juhdsh tabtati — lihds Peterburgai. Kad us Kronschtati par sinamu prezi malfja 7 1/2 t. (par

pubu), tad us Peterburgu maksa par to pašu preži 10, tas ir 1/4, datu wairaf.

Šči agrā pawafara, kur Latweeschu juhras-libžis ar wežo Dangawu agri tapa kugoschanai pee-ectami, nenolnapinaja muhsu kugeneešem laiku tā, lā tas dāschu labu reiš mehds notift. Muhsu kugotaji, sawus par seemu Rīgā guloschos kugus peelahdejušchi, ahra brauzot fatila ahsemes kugus, kuri wehl tufschēem wehdareem, issalkušchi, steidsahs us Rīgu, meklet lahdiņu. Tā agri kugot eefahkufchi mehš warejam trihs reišes apmeklet Gollandi un Angliju, un sinams, tufschā nekad turpu nebrauzam, ari atpakat brauzot ko lihdsi panehman, kaut gan par atpakat wedamo maksa til ko puši, lā par turpwedamo, bet tomehr wairaf teef, ne lā kad tufschā brauz.

Wehl Kreewijas semais naudas kurss (žena) wežina muhsu kugoschanu, jo fraktes nolihgstam ahsemes nauda, pret kuru atkal eemainam Kreewijas naudu. Preeksch kahdeem 8—10 gadeem par weenu mahzimu sterlinu dabuja tikai 6 rbf. 70—80 kap., bet tagad dabujam 10 rubtus.

Schee wisi ir tee pelnas avoti, no kureem Latweeschu kugotaji smehla sawu bagatibu, wini ari nekad ne-issiks, bet lihds ar kugneezibu gadu no gada dimlahrtigi ees us preekschu. Daschi no zeen. lastitajeem warbuht prašis: žil tad ihsti muhsu Latweeschu kugi pelniņuschi?

Ari to gribu pehz eespehjas issklaidrot.

Scho rindinu rakstitajam laimejahs scho wasaru pelnit 50 procentus.*) Žitam bija wairaf, žitam masaf pelnas; tas atkarajahs no tam, žil dahrgu kugi katris brauz. Ar loti dahrgēem kugeem til daudš newar pelnit. Jo lehtaki kugis maksa, buhwejet waj pehrlot, jo wairaf procentu neš kugi islepotais kapitais. Leelaks bet lehtaks kugis dod daudš wairaf pelnas, nekā masf bet dahrgs. Tadeht eefahzejem jagahdā lehtaki kugi, ar teem ahtraki teef us preekschu. Bet wehl ne-efam pee mehrea. Apstatifim to naudas kop-šumu, ko Latweeschu un Žgaunu tahbrauzeju kugi ween nopelniņuschi 1882 gadā. 1881. gadā minetahm tantahm bija tikai 100 tahbrauzeju, bet schowasaru ir 110, kopā 12,000 lastu (1 lasts = 2 Register-Tons**) leelumā. Us katru lastu isgahjuscho wasaru pelniņa 26—28 rbf., tas buhtu us mineteem 12,000 lasteem 312,000 — 336,000 rbf. Tā pelna bija til kugu ihpafschneekēem skaidrā nauda. Bet kur tad un wehl paleef pelna 880 brauzejem, kad tikai zaurmehra 8 žilweli brauz us katra kuga.

Wadonis jeb kapteins dabon 25 rubtus par mehnesi algas un 3—5 procentus no nopelniņahs jeb atlikufschahs pelnas, bes tam gratifikacijās (ihpafschus dahwajumus no tirgotajeem, kureem preži wed) no 2 lihds 6 mahrz. strelinu (20—60) par katra frakti (reisi). Tā tad kugawadonim wifas eenahk-

*) Ši sawahstahm sinahm par šcha gada pelnu, kuras dabuju pa dālai zaur Maslawas juhrneezibas beedribu, pa dālai pehz sinahm, ko patš esmu frakšis, waru pee keepina lga sinahm wehl pešprautš schahdas sinas par Latweeschu kugotaju pelnu šchini wasara. Pehz kugawadona (kapteina) E. arehlinuma, wifsch kopā ar A. W. Minafschs pelniņis lihds 60 procentem. Pehz juhrstolotaja Br. isseifumeem, šcha gada pelna bijuse 40—50 procentus leela. Pehz juhrstolotaja D (Minafschs) šcha gada pelna sneegufschs lihds 40 procentem (30—40%). A. Duiše.

**) Tagad no 1881. g. pawafara Kreewija kugus wairaf pehz lastu leeluma nemehro, tikai pehz Register-Tonneem un kuhil metrem (1 metrs = 3,28 peddam; 612,6 kuhil metri = 816, 2 Register-Tonneem.)

schanas kopā sneedsahs 70—90 rbf. (waj druskū wairaf) par mehnesi. Stuhmani dabu 25—35 rubtus par mehnesi. Matrosis 20 rubtus par mehnesi un tā tas eet lihds 6 rubteem, ko sehns dabun, kas tikai juhrneeka amatu (darbus) mahzahs. Pee tam wiseem ehdeens brihwš. Zaurmehra war rehminat, ka katris kugis brauz 8—9 mehneschus. Tā tad par brauzamo laiku katra kuga kaudis ween peln 1300—1600 rubtus, kas istaisa par 110 kugeem ar 880 brauzejem kopā 143,000—176,000 rubtus. Kugu ihpafschneeki un kugu kaudis (ekipafschs) pelniņuschi kopā 455,000 lihds 512,000 rbf.

Skatees mihta Latwju tauta, žil bagats juhras lauks teem, kas to prot apstrahdat! Muhsu kugeneeki pat til tahku tapufchi juhras mahzibas un praktika, ka war kugot lihds Italijai, Afrikai un pat Australijai, nerunajot nemaš no tuwafajahm Eiropas walstim. Klaušifimees ko wezee juhrasbrauzeji stahsta par agratajeem laikeem, kad juhrskolu wehl nebija: „Preekschgaddš, kad Widsemneeki ussahka tahbraukufscham, bij daudš gruh-tibas jazeesch, ne til daudš naudas sinā, žil mahzibas truhkuma deht, jo zela wedeju bij loti masf. Fraktes gan ar mokahm dāsch-reiš dabuja nolihgt, bet newareja neweena dabut, kursch us juhras kahrtis parahditu pilsehtu, us kuru jabrauz. Kas to sinajis, tas „skunsti“ preeksch sewis glabajis.“ Tagad, paldees Deemam, tahdas gruh-tibas wairs naw. Tagad mums derigas, kreetnas semneeku juhrskolas un muhsu tanteešchi labprahst weens otram palihds un istahsta, ko ween sin.

Pehdejds gaddš ahsemneeku tahbrauzeji ar saweem sehgefkugeem wairs tā newar pelnit, lā muhsu juhrmalneeki. Ahsemneekēem naw mešchu. Tē gribu istahstīt zeen. lastitajeem dāschas farunas, kuras man wairaf reišas gadijufschahs ar dāschēem ahsemju kugu-wadoneem par muhsu kugeem, muhsu dšihwi un muhsu tantibu.

Kā spreesch ahsemneeki par muhsu kugeem, kugotajeem, wispahrigi par muhsu kugneezibu?

Rudent 1881. gadā wairaf Norwegeeschu kugu wadoni luhdsja mani wineem issklaidrot, prasidami: „Kas ihsti par tautu („Nation“) efat, kas juhs apafsch Kreemu flagas (karoga) brauzat? Juhs buhwejet un tafalejeet sawus kugus pehz Amerikaneeschu wihšes ar gafelchonera takalafschu (bes rahjahm). Juhsu kugi azim redset rodahs klah, tā ka winus dabon redset gandrihš wifas oftās un nereti winus fateefam us juhras.“ Weens šala: „Juhs ihstee Kreewi ne-eseet.“ Otris šala: „Juhs eseet Kreewijas Wahzeeschchi.“ Žiti atbildeja: „Kad wini buhtu Kreewijas Wahzeeschchi, tad jaw buhtu senaf zaur kugoschanu pasihstami un kugi buhtu ari pehz Wahzu kugu wihšes buhweiti.“ Tahstakās šarunās wini teiza: „Muhsu Norwegeeschu flotte pee-aug ik gadus, par peemehru: Kristianija ween schowasaru peepirka 10 kugus. Bet kad juhs pašchi jahkseet kugus klahbuhwet, tad mehš zaur pirkfchanu newaresim ar jums mehrotees, jo pirkt war dabuht kahdi ir, bet buhwet war, kahdi der tagadejds laids.“ Angli šanz muhsu kugus par „semes arendatoru kugeem — „farmer-ship“.

Mineteē sinkahrigēe jautataji bij wisi sawus leelos kugus lehti šapirkufchi Amerikas brahku-kara laids un palikufchi turigi wihri.

Wini brauz pastahwigi starp Ameriku un Eiropu, tikai kahdreis Baltiju apmekledami un tadeht Latweeschus mas pašina. Tad nu wineem galu no gala istahstiju pahr Latweeschu juhrskolahm, juhrmalneeku dšihwi un kugubuhwi. Man issklaidrojot, sinams, bija wairaf reišas japeemin zeen. Waldemara lgs, kuru wahrda pehz ari wini pašina lā pasihstamo Kreewijas kugneezibas wežinataju, ihpafchi zaur wina ihpafschas sistemas juhrskolahm un leelo Maslawas juhrneezibas beedribu.

Wairaf reišes esmu ar Wahzeeschu un Dahnu kugawadoneem lihdsigā wihše šarunajees, kuri gandrihš to pašchi šaka: „Juhs zaur mešcha bagatibu un sawas kugu buhweš sistemu wareet pastahwet un pastahwešet wehl us preekschu, bet mehš newaresim, jo jums atleef til daudš skaidras pelnas, žil mehš eenemam, un kur tad muhsu isdewumi. Mehš brauzam zauru seemu un wasaru, pelnam nereti tikai 5—6 procentus. Muhsu kugu ihpafschneeki (Ahederi) wairs newar kugus buhwet, isnahf par dahrgu, mešcha truhkuma deht un leelahs Norwegeeschu (pa dātai ari Latweeschu un Žgaunu) konkurenzes deht mums jaw dāsch-reiš japahrdod kugi, turpretim juhs buhwejet arweenu klah un pelnat brangu naudu.“

Daschi šaka: „Mehš ari wehletos pirkt waj buhwet tahdus „maises kugus,“ tā ahsemneeki šanz muhsu kugus, tadeht ka wini dod tahdu pelnu.

Mehš, lā praktikas juhras tautas spreesch pahr muhsu kugu buhwi, pahr muhsu kugneezibas usplaukufscham!

Kaut gan daschi muhsu lepnee pilsehtas kugneeki (kugu wadoni un žiti) issemej muhsu kugus, leef schahdus tahdus eemešlus teem zela, kuri grib tahdus kugus buhwet, teifdami, ka ne-efot deefgan stipri, neteefot pehz kugubuhwes sinibas noteikumeem buhweiti, nedabujot labafas prezes west, apdrošchinaschanas beedribas (ahsemes) labprahst nepeenemot apdrošchinat, ar wineem efot gruh-tala braukufschana u. t. pr. Bet tā ihsti naw wis, lā schee lepnee kundšini stahsta.

Atgainschanas deht pret mineteem usbruktumeem der tikai atgahdinat augšminetos ahsemju praktisko juhrneeku spreedumus, lā ari nemt wehra pelnu, ko muhsu juhrmalneeku kugi peln labds gaddš (40—50%), ko Wahzu kugneeki gan nespehs wis usrahdit. Tas ir un paliks par labako muhsu kugu buhwes sistemas aistahwu. Un ihpafchi ja-eewehro, ka schahdu bagatu pelnu (40—50% un wairaf procentus) usrahdiņufchi tikai muhsu semneeku kugi, kas buhweiti muhsu juhrmalās, attahku no leelafahm pilsehtahm, kur kugu strahdneeki, amatneeki, buhweistari daudš lehtaki un pee-ectamaki, nekā leelās pilsehtās, lā par peemehru Rīgā. Dahrgēe, pilsehtās buhweitee kugi, lai gan warbuht dāscham leelahs, ka wini labaki isflatahs, šumulaki, ihpafchi tadeht, ka wini dāschus tuhktufschus dahrgati par semneeku kugeem, nekad ari semneeku (weentahrschako, lehtako, lai ar' naw masaf stiprs) kugu pelnu nesafneeds.

Žitas juhrtantas zaur kugoschanu wifadā sinā šahf Latweeschus eewehrot Ešinerē — Sunda, pee Dahnu žetofschna Kronborgas — pehz weža eeraduma gavam brauzot ja-uswelk walšis karogs. Us tahdu wihši eewehrojufchi, ka no Latweeschu un Žgaunu ku-

geem (gafelchonereem, kwi pehz takalafcha lehti iffchirami no zitu tantu fugeem) Sundu zauri brauz latru deemu zaurmehra 2 fugi.

Hamburgas tirgotaju awise Borsen-Halle uffihmeti wisi fugi, kas schai pasaulas osta eebranz un isbranz. To eewehrojot, atrod starp zitahm tantahm daschreis kahdu pus duzi Latweeschu fugus un wimu wahrdus. Ari walodas fina zitas tautas simfabriqi muhs fahf eewehrot. Brihmuns, ka libds schim Angli un Hollandeeschi wairaf pasihst Leischu nekà Latweeschu tantu, lai gan scho pehdejo kà juhrmalà dshwojofchu wareja wairaf eewehrot.

Agraki, gadus 25—30 atpakaf, kà sinams, Latweeschi reti schkirahs no fawas Baltijas peekrastes; Widusjuhra un Atlantijas okeans bija preefsch muhsu fugeeekem nefafneedsama pasatu waljis; nedf fugi bija buhweti preefsch tabfahm braufschanahm, nedf bija til daudf juhras mahzibu. Kad Baltijas peekrahti gribeja atstahf, tad wajadseja lihgt par leelu naudu pilfchetas fugewadonus (kwi arweenu tureja diwus matus. Tadeht no tabfbraukumeem lates baidijahs. Bet tagad, kur semneekem pascheem fawas juhrskolas, fawi fugewadoni, stuhmani, tagad uf tabfbraufschanu dsenahs wisi muhsu fugotaji, jo schi atnes to leelako pelnu.

Bagahjuscho wafaru Widsemè ween usbuhweja kahdus 12 un Kursemè kahdus 6 tabfbrauzeju fugus. Widsemneeki schim brihscham aifsteigufchees preefschà Kursemneekem, bet wini labakos un turigakos meschus iszirtufchi, Kursemneekem to wehl ir deefgan. Ari juhrskolu Kursemè deefgan. Bet waina eefsch tam, ka Kursemè mafaf pasihst fugubuhwi un fugeezibas pelnu. Kursemneeki pa datai wehl faldi dus. Tikai maf juhrmalas gabalinsch nodarbojahs ar fugubuhwi: no Engureem libds Rojas zeeman. Schini 7 juhdses gara juhrmalà isgahjuscho wafaru (1882. g.) usbuhweja 5 tabfbrauzeju fugus un ap Dundagu un Papi weenu, ap ziteem apgabaleem nemaf. Libds schim Kursemneeki buhweja tikai diwimastu fugus, tagad wineem peeder kahdi 4 trihsimastu leeli fugi. Weenu isgahjuscho wafaru eelaida juhra, kas bija 110 pehdas garfch, leelaku par to Kursemes juhrmalneeki nebija buhwejuschi. Us nahkamo 1883. gadu mineta 7 juhdses gara apgabala buhwehs 6—7 fugus. Weens buhs trihsimastu fugis, 120 pehdas garfch. Pee mineteem fugeem pa seemu jaw duhschigi strahda. Dfird, ka Widsemè scho seemu buhwefchot 150 pehdas garu fugi, — ari leeluma fina Widsemneeki negrib laist preefschà Kursemneekus. Skahde gan, ka Kursemneeki, pee labafajeem mescheem dshwodami, maf grib uffahft fugu buhwi, ne-eewehrodami scho bagato pelnas awotu. Naudas fina tē tildaudf kaweklu nebuhtu, kà nefinaschanà. No weens newar, to desmit weegli paspehj; kad newar pa weenam buhwet fugus, lai beedrojahs, kà to darijufchi un dara ziti juhrmalneeki, par peemehru Norwegi un Angli. Jo wairaf beedrosees, jo wairaf radisees fatiziba, jo sehata tiks pee fugeem, un fugis taf dod jo brangu pelnu.

Schis pats apgabals starp Engureem un Rojas zeemu preefsch desmit gadeem, kad fugus nebuhweja, bija pawifam panihzis un flikti pahrtizis, bet tagad wifs zitadi pahrewehrtes, daudf ir nopirufchi few mahjas,

pee fugeem tikufchi un dshwo deefgan turigi. Wislabaka fugu buhweta buhtu ap Wentspili un wehl ziteem apgabaleem, kur wezi nofirmofufchi fok gaidit gaida, lai winus fugubuhwe ifleeto. Dahrgakds apgabalds ne-ifsnahs loti dahrgati, kà tagad jaw Widsemè. Widsemneeki neleekahs fewi kawet no kola dahrguma, buhwè un buhwè duhschigi uf preefschu. Brihmuns gan, ka Kursemè daudf tauteefchi neleekahs eeteektes fugu buhwi, un ari neeeranga, ka turpat wineem preefsch azim nabaga fwejneeki palufufchi par turigeem wihreem zaur fugu buhwi. Ari lauzineekem schis pelnas awots fwarigs, kà jaw to redsam pee Dundagas fugeezibas beedribas, pee kuras wairaf lauzineeku peedalijufchees. Tahda kopbuhwe ihsti deriga lauzineekem, kopà ar juhrmalneekem, kà tahdeem, kam fugi peeder, kà tahdeem, kas tif braufufchi uf fugeem, jeb wehl brauz. Lauzineekem wairaf sirgu spehfs, ar to fugu materialu seemà fawest. Juhrmalneeki atkal wairaf pasihst juhrneezibas leetas, wini war uf faweem fugeem atwest if ahrsemehm lehtakas dselsleetas, kà sehdes, enkurus u. t. pr. Dafchu reisi lauzineekem fugu buhwe tadeht ween ne-isdodahs, ka wini paschi fugu buhwi un wispahri fugeezibu nefaprot un nesin, kà fertees pee leetas. Tà jaw notizis Kursemè ap Wentspili. Tur daschi naudas wihri nopirufchi wezus ahrsemneeku fugifchus, muhsu laika maf derigus. Par wadoneem tee dabuja fliktus mastizamus kapteinus, kwi papreefsch lufkojufchi pildit fawus mafus, nekà faimneeku istufschotas lules. Zaur to nahza neween minete eefahzeji — faimneeki pee skahdes, bet wifs apgabals dabuja zeeft to un wehl scho baltu deemu tur teiz latram: „Ar fugeem maf war pelnit.“

Ari pahr to nebuht naw jabihstahs, ka wairaf fugus fabuhwejot, fahfs trubht fraktes, ka fahfs mafinatees pelna. Mehš newaram til daudf fugus usbuhwet, zif preefsch Kreewijas pretfchu iswefchanas wajaga. Tadeht jo wairaf mums buhs fugu, jo wairaf warefim kopà turetees un wairaf pelnit.

Ari buhtu derigi preefsch Latweeschu fugeeekem, ja tagad nopetni fahftu weenotees un dibinatu „faw starpigas fugu apdrofchinafchanas beedribas.“ Zaur to ween muhsu fugeeeki pelnitu uf latru apdrofchinatu frakti 5—7 procentus. Leepinu Jahnis.

Deewa-kalposchana Rig. basn.

Swehtbeem, 16. janwari.

Dejlaba basnijā:	Spreidiks pulsten	10 mahj. Gollt.
Pelera basnijā:	"	12 mahj. Zind.
Domes basnijā:	"	10 mahj. Lāstēns.
Jahnu basnijā:	"	6 mahj. Voelchau.
Gertrudes basnijā:	"	10 sup. Bentfch.
Jesus basnijā:	"	2 mahj. Werbatus.
Mabrtinu basnijā:	"	9 l. m. Beyrich.
Tribswenenibas basn.:	"	2 l. m. Walter.
	"	10 w. m. Hilde.
	"	10 l. m. Bergmann.
	"	2 w. m. Galen.
	"	10 l. m. Kachlbrandt.
	"	10 l. m. Fromm.

Peterburga, 3. janwari Pee schoodem notufufchahs 1. 5-proz. predmiju biketu islofeschanas leelake winnesi hrita uf schahdeem numureem:

200,000 rbl. uf Nr. 14471—29.
75,000 " " " 14027—48.
40,000 " " " 17008—25.
25,000 " " " 8095—3.
3 winnesi pa 10,000 rubl. uf Nr. 15447—17, 19620—11, 6664—20.
5 winnesi pa 8000 rubl. uf Nr. 9709—1, 15770—44, 9985—15, 17418—32, 3841—16.

8 winnesi pa 5000 rubl. uf Nr. 1132—13, 19190—15, 9433—29, 10403—10, 12164—50, 15455—14, 52—24, 8948—7.
20 winnesi pa 1000 rbl. uf Nr. 4814—21, 13178—4, 16751—36, 12634—34, 10784—10, 16465—40, 2280—1, 4719—44, 3254—12, 15665—37, 2929—10, 19526—49, 10681—8, 6687—43, 12138—5, 9401—11, 5683—26, 786—39, 16063—35, 11299—36.

Winnesi no 500 rubleem uf schahdeem numureem:

235 36	4856 4	9494 17	13394 20	16985 46
495 21	4960 24	9650 28	13567 24	19489 8
742 37	5163 8	9682 30	13629 39	16477 37
749 10	5288 35	9920 50	13726 8	16621 16
1000 42	5413 10	10008 14	13835 45	16830 42
1150 7	5594 11	10011 31	13841 44	17001 21
1175 31	5756 50	10096 17	14009 24	17118 26
1225 27	5803 23	10148 46	14236 18	17297 15
1419 40	5948 2	10148 49	14257 6	17344 40
1466 23	6073 17	10222 12	14262 29	17348 44
1540 28	6122 48	10267 40	14274 33	17373 2
1554 33	6184 27	10288 34	14288 23	17419 37
1880 14	6202 9	10317 36	14364 9	17530 44
1933 16	6216 20	10420 48	14403 38	17537 48
2012 38	6265 44	10517 26	14434 32	17586 23
2082 14	6351 33	10735 23	14435 47	17748 28
2175 41	6368 47	10736 4	14518 31	17811 32
2219 18	6484 2	10866 41	14453 46	17830 6
2283 47	6489 3	10884 33	14602 33	17844 23
2330 44	6597 29	10972 45	14623 8	17879 27
2754 46	6765 26	10981 11	14671 46	17905 6
2757 47	6875 43	10983 20	13690 29	18017 44
2760 5	7150 9	11174 43	14855 32	18127 50
2816 10	7188 48	11217 26	14865 19	18183 8
3007 27	7415 19	11403 40	14932 7	18229 40
3053 23	7417 44	11458 3	15083 11	18411 16
3171 16	7476 23	11463 27	15094 11	18468 17
3244 38	7484 34	11487 1	15099 24	18471 20
3275 31	7802 27	11599 26	15249 21	18498 20
3352 8	7818 7	11624 32	15259 12	18509 28
3433 18	8096 32	11693 34	15288 42	18539 7
3441 39	8256 35	11941 27	15292 38	18806 35
3504 48	8337 3	11972 9	15303 2	18890 30
3546 9	8373 12	12311 26	15330 33	18893 20
3589 22	8379 15	12450 45	15335 21	18949 37
3766 49	8426 25	12586 31	15381 35	19120 32
3796 19	8442 32	12649 8	15428 27	19221 46
3853 1	8461 37	12759 46	15625 40	19237 27
3881 8	8471 37	12804 25	15664 22	19254 45
3911 34	8533 35	12859 33	15710 37	19297 22
3991 43	8638 16	12870 42	15736 26	19402 35
3997 14	8674 46	12949 5	15737 48	19403 46
4081 39	8750 5	12990 22	15789 41	19460 49
4087 10	8756 14	13015 40	15828 6	19464 19
4090 39	8797 22	13063 41	15832 19	19490 50
4262 15	8856 50	13067 10	15929 34	19493 19
4409 40	8877 34	13131 50	16001 40	19498 25
4495 27	8910 28	13190 17	16014 13	19615 49
4530 41	8923 28	13287 12	16159 14	19859 16
4568 45	9004 9	13308 10	16269 9	19892 7
4699 15	9008 7	13309 20	16323 34	19913 32
4787 35	9051 25	13331 47	16343 39	19933 10

Amortifseetas hila schahbas 72 ferijas: 217 347 544
672 709 713 917 919 1013 1061 1087 1210 1560 1915
1932 2398 2794 2857 4081 4104 4503 4534 5211 5479
5636 6033 6203 6430 6635 6764 6815 6972 7713 8139
8549 8757 8806 8879 8939 9233 9432 9469 9473 9625
9968 10268 10390 10930 11087 11877 11992 12059 12381
12697 13181 13245 13861 13913 14048 14310 14842
14946 15863 15932 16221 17673 17755 18036 18930
19572 19680 19796.

Randas-papibre jena.

Riga, 12. janwari 1883.

P a p i b r i		praifja	mafaja
Pusimperts gabala		8,39 r	8,37 r.
5 proj. bankbiletu 1. istad.		95 1/2	94 1/2
5 " " " 4. " " "		—	—
5 " " " 5. aifn.		92 1/4	—
5 " " " 1. emif.		216 1/2	216
5 " " " 2. " " "		215 1/2	214 1/2
5 " " " 1871. g. aifn.		131 1/2	131 1/2
Peterb. 5 proj. pilf. obfj.		—	—
Kreem sem. kred. 5% kiblu-fim.		130	129 1/2
Sarkowas semf. 6 proj. kiblu-fim.		90 1/2	90
Rigas kom. bank. afj.		253	—
Leel. Kreem. dseljs. afj.		—	—
Din. Wit. dseljs. afj.		162	—
Warsch. Terep. dseljs. afj.		—	129 1/2

Tirgus finas.

M a f a p a r	rubru		pedu		muqu	
	rbl.	fan.	rbl.	fan.	rbl.	fan.
Rudsu	—	—	86	—	—	—
Reeschu	—	—	83	—	—	—
Rusu	—	—	70	—	—	—
Rinfedlas	—	—	—	—	7	50
Kartupeku	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	8	—	—	—
Labu silku	—	—	—	—	24	—
Prastu silku	—	—	—	—	7	—
Rupjas fahls	—	—	55	—	—	—
Smalkas fahls	—	—	50	—	—	—
Stangu dseljs	—	—	2	20	—	—
Reipu dseljs	—	—	2	40	—	—
Lapu tabafu	—	—	3	40	—	—

Zehrpapas

Viruģistās klīnikas direktija īstina, ka slimnīcā uzsūmšāna klīnikā cefālītes pirms, 10. janvārī.

Profesors E. v. Wahl.

Apprezejees nama-puijīs, ar weenu, jeb labal bej neveena bebrna, war dabut labu weetu. Klābtalas fīnas Jaun- un Kemereī-eelu stūbrī Nr. 4, Bīnogradowa bobē.

Limbaschos!

Skolas bebrni, kuzi šchejeenes skolas apmelle, atrod loipnu usūmšānu losē un korektē. Japepraža J. Weitlīs grāhmatu-pahrdotawā, pretim Luterā bāsnīzai jaunā Sgītes I. namā.

Tagad es bīhwoju masajā Kaleju-eelā Nr. 16, pa 1 trepi augšā. J. Pehlschēn, hofgerīhtes adwokatē. 5

Behfīs.

No 17. līhds 25. janwarim teefas darīschānās buhšču runajams Behfīs, weefnīzā „Deuščes Haus.“

Adwokats J. Klawīnšč, bījusch, krimīnāl- un jīwītteesas pal. lozellē.

Rupat īsnahja muhšču apgābdeenā schābdas jaunās skolas grāhmatas: A. Kundera

Dabas-stahstu wadonis.

Latwīstī no S. Rudfīščā. Māksa 50 lap. Gadu-škaitlī

īf wīspahrigahs webstures.

Pehz Lautas apgāimofschānas ministrā preefškrāfļa. — Māksa 10 lap. Schnakenburga apgāhdātawā, Rīgā, Maršall-eelā Nr. 5.

Jaunakeem pahrlabojumeem, tā: patent-pāschpoletaju, rītena īzschānu un sveramo-šahju. — Tad wehl preefšch familīju-wajadfības: Sīngera, Wheelera un Wīlsona, Saksōnia, Saksōnia Regia, Fīdelitas u. t. pr., tapat ari ar wīsjāunakeem pahrlabojumeem, tā: patent-pāschpoletaju pāwedeena īzschleju, pāwedeena-nogreeseju un pāschāftrīsdamū schīberplātī.

Wīslēhtafas zenās. Pīlnīgā apgālwofschāna. Zenu-rāhdītājs ar bīldehm bej māksas.

G. Schönfeldta tehranda- un fīhtu-preefšču pahrdotawā Sīnder-eelā Nr. 12, leelumā

peebahwā jaur šcho lauzīneeku kungeem wīslabalāhs Anglu lahpsas, mehšču-dāfščas, seena-dāfščas, tad wehl wīslabalos

Anglu amatneeku-rihtkus preefšč stroderem, kūrpnēckem, galdnēckem, nāmdāreem (zīmermanēem), dreimanēem, mūhrnēckem un atfīlēhdsnēckem. Tad wehl: rewolwerūs, pīstoles, flīntes un wajadfīgahs patronās, tā ari leelā īswehlē wīsoles un hāmonīkas pa lehtahm zenahm.

No zensures atwehlets. Rīgā, 14. janvārī 1883. Drulats un dabujams pee bīlšču- un grāhmatu-drulataja un burtu-lehjeja Ernstī Plates. Rīgā pee Pēhtera bāsnīzās. No polīzījas atwehlets.

Maudas-škapi

per Lühr un beedris, fenal Lühr u. Zimmerthal, Rīgā, leelā Smīlšču-eelā Nr. 7.

Mehbeles

wīfadas fortes īf pašča fabrikās, loti labi tāfītas, top pahrdotas lehtati nēla uš krahmū-tīrgus jaunajā mehbeļu-magāfīnē Gēlšč-Rīgā, Rābrīu-eelā Nr. 5, pretim Luluma bāhnūschām

15 bīšču stropi ar bītehm

tīls 14. februarī wairāfšolīschānā pahrdoti Pāfšchōs 3 werstes no - Orīmes. 3

ahbolīna fehklas

Līhras labas sarkanas S. Goeeginger, Rīgā, leelajā Pīls-eelā Nr. 19, Rīkolai-eelā Nr. 41. 2

gowīs

ir tātrā laikā lehti dabujamos blākus 8. wāktis buhdat uš Wīlgrāhwīja bīfēfšēzēla, netāhlu no kreemu mīlščas, pee A. Dahwīdsona.

Leela ruhme derīgā restorāzījai jeb lantorīm, īr lehti īfīhretama Pāfšes- un Rābrīu-eelu stūbrī Nr. 7, Heidenreīcha namā, pretim bīfēfšē tīltam.

Lühr un beedris,

fenal Lühr un Zimmerthal, Rīgā, leelā Smīlšču-eelā Nr. 7,

tīrgo jaw 17 gadus ar šchujamāhm māschīnahm, pašīhst fmalķī tātru fīstemū un apstīle tāhs īf wīslāwenakāhm fabrikāhm pašaulē. Mehš peebahwajam tā īhstī teizamas preefšč ffrōderem: Mhenānia, Bādēnia, Unīwersāl A & B, wīš ar wīsl-

jaunakeem pahrlabojumeem, tā: patent-pāschpoletaju, rītena īzschānu un sveramo-šahju. — Tad wehl preefšch familīju-wajadfības: Sīngera, Wheelera un Wīlsona, Saksōnia, Saksōnia Regia, Fīdelitas u. t. pr., tapat ari ar wīsjāunakeem pahrlabojumeem, tā: patent-pāschpoletaju pāwedeena īzschleju, pāwedeena-nogreeseju un pāschāftrīsdamū schīberplātī.

Wīslēhtafas zenās. Pīlnīgā apgālwofschāna. Zenu-rāhdītājs ar bīldehm bej māksas.

Apteeka pahrzēlščhāna.

Krimūldas un aplāhrtīnes eedfīhwotājeem zaur šcho par fīnu, tā esmu no 16. janwarā 1883 fāhtot atwehrtīs

apteekī Gūgelarta mīlščhā.

Ar zeenīščhamū C. Lūbbe, apteekers.

A. Danziger

Rīgas dāmf- pēhrwetawā, drufātawā un lemīška māsgotūwe. Jaunāhs māschīnes eegāhdājees, eespehju labāto darbu par lehtālo zentu paštrāhdāt un usūemos pēhrwet, welt, preefš, degādeeret, wīlānīnu pādārtī, drufāt u. t. pr. Wīfās leetas teel uš mehleschānos ne-īfāhdītās pēhrwetās, bej tā tāhs nowāfātu.

Perņemšchāna Rīgā: Gēlšč-Rīgās Stābrnū-eelā Nr. 2, pretī māseem stābrnēem. Pēterburgās Abr-Rīgā: Kalkū-eelā Nr. 18, Mārīnfōnā namā. leelā Mēfšāndrā-eelā Nr. 13. " " pašchā fabrikā Mēeru-eelā Nr. 14a. 2

G. Hansena

kāschoku-preefšču māgāfīnē Nr. 9 Gēlšč-Rīgā Jaun-eelā Nr. 9,

peebahwā fāwū bagātīgī eerīktētū īfwehlu no wīfādeem gātāweem

dahm un kungu kāschokeem

tā ari mīfēs,

kralīgas un bāreles

leelā īswehlē par lehtāhm zenāhm un uš gālwofschānu.

Labas dīhgstofschas

amolīna fehklas

Brahli Mārīnfōnī,

Uhr-Rīgās Kalkū-eelā Nr. 8. 3

Mahja

tāhs wairāfšolīschānā pahrdota pee Landfōgtei terfās 19. janwarī 1883, kura atrodāhs Pēterb. preefšč. leelajā Sūtātū-eelā Nr. 33; tānī atrodāhs wīhnūfīs, fīrgu-stālīs un wāhgūfīs, eenef 600 rbl. īhres par gabu.

Gruntsgabals,

1 600 kwadrātu aštī leelē, ar 3 jāunēem nāmēem un ar woenū wezu namū, kur bōdī jeb wīhnūfī war cētāfīst, netāhlu no leelā pūmpja, īr lehtī pahrdodāms. Klābtalas fīnās Wēīšču namā (Wulkumīlščhā) Wēīšču dāmbī Nr. 20

Māf-Jūmpr. palīhds. beedr.

Swehtēden. 16. janwarī 1883. gabā: general-fāpulze Kēngerogā, Lērche īgā namā.

Deenas kārtrībā: 1) no pīlft. 12—2 pēh pūšdeenas jāunū beedru usņemšchāna, 2) preefščnēezības īfwehleschāna. Lūhds beedrus fānāhlt laikā, un īfrahbīt bīhīwū pēdālīschānos pee beedribās, no fāpulzes ne-atrādāmees. Pāgāidū preefščnēets.

Jonatāna beedribā.

Swehtēden, 16. janwarī 1883, pūlft. 1 pūš. Pīlnā gādā-sāpulze.

Deenas kārtrībā.

1. Gādā pāhrtfāts no 1882, 2. kārtrības fāstāhws, 3. kredīts preefšč māhjas dārbēem, 4. behru nāudās pā-āugstīnāfchāna, 5. lōnes pā-āugstīnāfchāna, 6. fūhdfībā beht lōmītejas w. āfīstāhdīnāfchānas, 7. preefščnēezības un lōmītejas īfwehleschāna. Beedreem pee ee-ēfchānās beedru kārtrīs jā-ufrahdā. Preefščnēezībā.

Mīftrānkles drāufšes

lōpu-āfīstāhwofschānās sārū-beedribās general-sāpulze tīls notūrētā 22. janwarī fch. g. Štrīhwe-reefšču pāgāfīta skolas-namā. Preefščnēets.

30. dežembri pag. g. īr lāhdāi Rālnīn lēstī jaur mīfēschānos nōdōts Dubultkāpīelu sū- drābā antēra pūlftēns Nr. 14412. Rālnīn lēstī top lōtī lūhgtā, lāi šcho pūlftēnī nōdōtū wīdwehlālais līhds 18. janwarīm pee pūlftēnū tāfītājū meīstēra Adālb. G. Bērg.